

De eindexamenperiode is niet alleen voor de leerlingen zelf spannend. Ook de betrokken docenten en toetsdeskundigen van Cito, die de examenvragen hebben gemaakt, zitten op het puntje van hun stoel. Hoe zal het examen worden ontvangen? Deze examenperiode verklaart een toetsdeskundige van Cito vier keer een examenvraag. Dit keer Rob en Bart, toetsdeskundigen bij Cito, met een vraag uit het examen Aardrijkskunde voor VWO-leerlingen dat vandaag werd gemaakt.

Examen aardrijkskunde vwo: het mysterie van Angkor

Vanmorgen bogen de vwo-ers zich over het examen aardrijkskunde met onderwerpen als de globalisering van McDonalds en Ruimte voor de Rivier. De opgave die wij er uitlichten, gaat over Angkor in Cambodja.

Examenmakers werken nauw samen met een team van leraren. Eén van hen bedacht een opgave rond de stad Angkor, bekend vanwege het tempelcomplex Angkor Wat. Vooral het feit dat deze stad in de 14e eeuw door haar bewoners, de Khmer, werd verlaten trok onze aandacht. We namen een tekstbron op waarin de leerlingen het verhaal van Angkor konden lezen. Eén vraag spitsten we toe op het dichtslibben van kanalen rond de tijd dat de stad werd verlaten. We moesten deze vraag meerdere keren bijstellen, om deze zo specifiek mogelijk te kunnen stellen. Daarom is bijvoorbeeld toegevoegd dat naast afwisselende droogte en regenval ook akkerbouw bijdroeg aan het verstopt raken van de kanalen. De vraag die uiteindelijk in het examen terecht is gekomen luidt als volgt:

De akkerbouwactiviteiten van de Khmer hebben bijgedragen aan het verstopt raken van kanalen en het drinkwaterreservoir. Leg dit uit. Je uitleg moet een oorzaak-gevolgrelatie bevatten.

Het goede antwoord volgens het correctievoorschrift luidt:

maximumscore 2

Een juiste uitleg is:

- *Voor de aanleg van akkers werden bossen gekapt / Bij akkerbouw lagen de akkers ook regelmatig braak (oorzaak) 1*
- *waardoor na hevige regenval veel vruchtbare grond wegspoelde (en kanalen en het drinkwaterreservoir konden verstopen) (gevolg) 1*

De vraag sluit aan bij wat leerlingen bij aardrijkskunde leren. Akkerbouw op hellingen leidt tot erosie en het vrijgekomen sediment wordt in laag gelegen gebieden afgezet. De andere vragen in de opgave gaan onder andere over het zandsteen waaruit het tempelcomplex bestaat en de verspreiding van religie in Zuidoost-Azië. Geschiedenis en aardrijkskunde hebben soms veel met elkaar te maken.

Gedurende het maken van de opgave zijn ook vragen gesneuveld. Zo zijn er vragen gemaakt over de afwisseling van droge en natte jaren in Cambodja. Deze vragen leken ons echter te complex of juist iets te specifiek voor leerlingen. Zo is het maken van een examen een kwestie van vragen bedenken, bijstellen en schrappen. Belangrijk daarbij is dat vragen helder geformuleerd zijn. Natuurlijk

willen we de leerlingen toetsen op kennis en vaardigheden met vragen die zo duidelijk mogelijk zijn. Maar we willen ze ook testen op inzicht met meer open vragen die prikkelen om echt goed na te denken over het antwoord.